

Scientific Journal

Journal of Research in Educational Systems

Volume 15, Issue 55,
Pp. 165-177
Winter 2022

Print Issn: 2383-1324

Online Issn: 2783-2341

Indexed by ISC

www.jiera.ir



Journal by
Research in Educational
Science is licensed under a
Creative Commons
Attribution-
NonCommercial 4.0
International License.

Document Type:
Original Article

✉ Corresponding Author:

Shoresh.hatam@yahoo.com

Receive Date: 30 September 2021

Revise Date: 18 December 2021

Accept Date: 22 December 2021

Publish Date: 05 January 2022

How to Site: Sohrabi, Z.,
Taherzadeh Gahfariki, S.,
Hatampour, E., Mirogeshlag, F.,
Mohamadpour, M. (2022). The
effect of Corona Anxiety on
Academic Well-Being with
Respect to the Mediating Role of
Academic Hope. *Journal of
Research in Educational Science*,
15(55), 165-177.

[doi: 10.1001.1.23831324.1400.15.55.20.8](https://doi.org/10.1001.1.23831324.1400.15.55.20.8)

The effect of Corona Anxiety on Academic Well-Being with Respect to the Mediating Role of Academic Hope*

Zarife Sohrabi

M.A in General Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran

Sajad Taherzadeh Gahfariki

Assistant Professor, Department of Educational Psychology, Bakhtar University, Ilam, Iran

Ebrahim Hatampour✉

M.A in Educational Psychology, Mahabad University, Ourmia, Iran

Ferig Mirogeshlag

MA in Social Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran

Mehdi Mohamadpour

MA in Social Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran

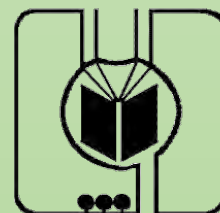
Abstract

The spread of Corona disease and Corona anxiety has affected students' academic and educational lives by closing schools and rapidly changing teaching methods. The aim of this study was to investigate the relationship between Corona anxiety and students' academic well-being with respect to the mediating role of academic hope. The method of the present study was correlational method. The statistical population of the study was first and second high school students in Urmia. The research sample consisted of 400 people who were selected by the available sampling method. Research tools included method anxiety, academic well-being and academic hope, which were prepared online for students. SPSS and LISREL software were used for data analysis. The results showed that Corona anxiety affects students' academic hope and academic well-being and academic hope has a mediating role between Corona anxiety and students' academic well-being. Based on the results, it is necessary for schools and the education system to take the necessary tools and counseling to improve coronary anxiety, academic well-being and students' academic hope after the end of Covid 19 disease and the reopening of schools.

Keywords:

Corona Anxiety, Academic well-being, Academic Hope, High school students

* The present article is taken from the research project entitled " Being with Respect to the Mediating Role of Academic Hope " with the support of the Education Organization of West Azarbaijan Province



نشریه علمی

پژوهش در نظام‌های آموزشی

دوره ۱۵، شماره ۵۵،
ص ۱۶۵-۱۷۷
زمستان ۱۴۰۰

شاپا (چاپی): ۲۳۸۳-۱۳۲۴

شاپا (الکترونیکی): ۲۷۸۳-۲۳۴۱

نمایه در ISC

www.jiera.ir



نشریه علمی
پژوهش در نظام‌های آموزشی تحت قانون
بین‌المللی کپی‌رایت Creative
Commons: BY-NC می‌باشد.

نوع مقاله:

مقاله اصیل پژوهشی

✉ نویسنده مسئول:

Shoresh.hatam@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۰۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۰۹/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱۰/۱۵

استناد به این مقاله: سهرابی، ز.، طاهرزاده قهفرخی، س.، حاتم پور، ا.، میروقتلاق، ف.، و محمدپور، م. (۱۴۰۰). رابطه اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی با میانجیگری امید تحصیلی در دانش‌آموزان. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۵(۵۵)، ۱۶۵-۱۷۷.

doi: 20.1001.1.23831324.1400.15.55.20.8

رابطه اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی با میانجیگری امید تحصیلی در دانش‌آموزان *

ظریفه سهرابی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

سجاد طاهرزاده قهفرخی

استادیار گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه باختر، ایلام، ایران

✉ ابراهیم حاتم پور

کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه مهاباد، ارومیه، ایران

فریق میروقتلاق

کارشناسی ارشد علوم اجتماعی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

مهدی محمدپور

کارشناسی ارشد علوم ارتباطات اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

گسترش بیماری کرونا و اضطراب کرونا با تعطیلی مدارس و تغییر سریع شیوه آموزشی، بر زندگی تحصیلی و آموزشی دانش‌آموزان تأثیرگذار بوده است. هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه اضطراب کرونا با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان با توجه به نقش میانجیگری امید تحصیلی بود. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه شهر ارومیه است (حدوداً ۲۰۰۰۰ نفر)، نمونه پژوهش شامل ۴۰۰ نفر است که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شده‌اند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از سه پرسشنامه، مقیاس اضطراب کرونا ویروس (CDAS) (علی پور و همکاران، ۱۳۹۸)، مقیاس امید به تحصیل (AHS) (خرمایی و کمری، ۱۳۹۵)، و پرسشنامه استاندارد بهزیستی تحصیلی پیتزین و همکاران (۲۰۱۴) استفاده شد که به صورت آنلاین در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده به وسیله آزمون تحلیل مسیر و با استفاده از نرم‌افزار لیزرل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌های به دست آمده در سطح ($P < 0/01$) نشان داد بین اضطراب کرونا با امید تحصیلی و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه منفی و معناداری وجود دارد و امید تحصیلی نقش میانجیگری را بین اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کند. در نتیجه افزایش اضطراب کرونا با کاهش امید به تحصیل همراه می‌شود و این کاهش امید تحصیلی منجر به کاهش بهزیستی دانش‌آموزان می‌گردد. بر این اساس، نیاز است تا مدارس و نظام آموزشی در زمان حضور بیماری کرونا و پس‌از آن، آموزش‌ها، اقدامات و مشاوره‌های لازم را برای بهبود اضطراب کرونا، بهزیستی تحصیلی و امید تحصیلی دانش‌آموزان انجام دهند.

واژه‌های کلیدی:

اضطراب کرونا، امید تحصیلی، بهزیستی تحصیلی، دانش‌آموزان متوسطه

* مقاله حاضر برگرفته از طرح پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی با توجه به نقش میانجی امید تحصیلی» با حمایت سازمان آموزش پرورش استان آذربایجان غربی است.

مقدمه

است که نشان‌دهنده خستگی از پاسخگویی به انتظارات و خواسته‌های مدرسه و نگرش بدبینانه و احساس بی‌کفایتی از آموختن است. بعد سوم رضایتمندی تحصیلی است که نشان‌دهنده احساس رضایت دانش‌آموز از انتخاب مسیر و گزینه‌های تحصیلی برای دستیابی به اهداف شخصی است. بعد چهارم نیز نشان‌دهنده درگیری و مشارکت با مدرسه است. سمدال، ولد و برونیس (Samdal et al., 1999) معتقدند که بهزیستی تحصیلی شامل میزان امنیت و سلامتی دانش‌آموزان از محیط آموزشی است (نداشتن احساس تنهایی و فرسودگی) و احساس آن‌ها از این‌که محیط مدرسه‌شان چه میزان منطقی به نظر می‌رسد.

یکی از مواردی که منطقی بودن شرایط تحصیل و مدرسه را زیر سؤال می‌برد داشتن اضطراب است، بسیاری از پژوهش‌ها از جمله مطالعه حسن‌پور و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد که بین استرس و اضطراب با بهزیستی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. Xiang و همکاران (2019) نیز نشان دادند که میزان استرس و اضطراب بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کند. اضطراب حالتی است که در اثر نبود توانایی انسان جهت پاسخ به عوامل متعارض با تمایلاتی به وجود می‌آید که روال طبیعی زندگی او را به خطر می‌اندازد. این اضطراب موجب کاهش عملکرد تحصیلی و به تبع آن بهزیستی تحصیلی می‌گردد (حسن‌پور و همکاران، ۱۳۹۹).

یکی از اضطراب‌هایی که طی یکی دو سال گذشته بر جامعه و دانش‌آموزان تحمیل شده، اضطراب و نگرانی ناشی از درگیر شدن با بیماری کرونا است. گسترش و همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ اثرات متفاوتی بر حوزه‌های مختلف زندگی داشته است. این بیماری همه‌گیر سبب تجربه اضطراب مرتبط با کرونا در افراد مختلف شده است. این بیماری در سال ۲۰۱۹ ابتدا در چین شناسایی شد و به سرعت در این کشور و سپس سایر کشورهای جهان گسترش یافت. این بیماری باعث عفونت دستگاه تنفسی می‌شود و علائمی مانند دشواری در تنفسی، تب بالا را نشان می‌دهد (World Health Organization, 2020). این بیماری نه تنها تهدیدی برای امنیت و سلامت جسمانی انسان است، بلکه بر جنبه‌های روانی و

شناسایی عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی همواره از اهداف پژوهشگران حیطه تربیتی بوده است. بهزیستی تحصیلی^۱ از جمله مواردی است که مستقیماً بر پیشرفت و موفقیت در تحصیل تأثیرگذار است. بهزیستی تحصیلی به‌مثابه حالت ذهنی مثبت و رضایت بخشی است که دربردارنده انرژی یا شور، احساس تعهد و شیفتگی است. بهزیستی تحصیلی اهمیت چشمگیری در حوزه‌های مختلف زندگی دانش‌آموزان دارد؛ که با کاهش مشکلات روان‌شناختی و اجتماعی و افزایش ویژگی‌های مثبت مانند خودکارآمدی، اشتیاق تحصیلی و هیجان‌های مثبت تحصیلی در دانش‌آموزان همراه است. مدرسه و زندگی تحصیلی نقشی مهم و اساسی در زندگی دانش‌آموزان دارند، از این‌رو بهزیستی نوجوانان در ارتباط با مدرسه، شرایط آموزشی و زندگی آموزشی آن‌ها قابل توصیف است (Ryff, 2013; Eccles & Roeser, 2009).

بهزیستی تحصیلی سازه‌ای هیجانی و شناختی است، که به معنای نگرش کلی دانش‌آموزان به تحصیل است و حالت ذهنی مثبت و رضایت بخشی است که دربردارنده انرژی، شوق و احساس تعهد و دل‌بستگی به زندگی تحصیلی است (Widlund, Tuominen & Korhonen, 2018). بهزیستی تحصیلی، شامل میزان احساس امنیت و سلامتی دانش‌آموزان از محیط آموزشی است و نشان‌دهنده احساس آن‌ها از اینکه مدارس چه میزان منطقی هستند، است (مهنا و طالع پسند، ۱۳۹۵). بهزیستی تحصیلی به‌منزله نگرش دانش‌آموزان به تحصیل است، این نگرش در چهار بعد معنا پیدا می‌کند، نگرش کلی به زندگی تحصیلی، نگرش به معلمان، نگرش به همکلاسی‌ها و همسالان و نگرش به مدرسه و ساختمان محل تحصیل (Belfi et al., 2012). طبق نظر تومینن - سویینی، سالملا آرو، نیمی ویرتا (Tuominen-Soini et al., 2012) بهزیستی تحصیلی در چهار بعد مرتبط با مدرسه تعریف می‌شود. بعد اول ارزش مدرسه است؛ ارزش مدرسه به‌عنوان میزان ارج و احترامی است که دانش‌آموزان برای مدرسه قائل هستند و بر اساس هدف و معنایی که در مدرسه جستجو می‌شود، تعریف می‌شود. بعد دوم فرسودگی نسبت به مدرسه

اهداف، مسیرها و عاملیت است، بر اساس این رویکرد، امید تحصیلی شامل اهداف، مسیرها و عاملیت تحصیلی هستند. اهداف تحصیلی، اهدافی هستند که دانش‌آموزان در طی زندگی تحصیلی خود تلاش می‌کنند به آن‌ها دست یابند، مسیرهای تحصیلی نشان‌دهنده شی‌های دستیابی به اهداف تحصیلی است؛ و عاملیت اخلاقی نشان‌دهنده اعتقاد و باور دانش‌آموزان در دستیابی به این اهداف تحصیلی است؛ اما شواهد پژوهشی همانند Ustun (2020)، Ho و همکاران (2020)، Harries و همکاران (2020)، Wang (2020) نشان می‌دهد که در طی دوران کووید ۱۹ فعالیت و مشارکت دانشجویان و دانش‌آموزان در فعالیتهای آموزشی کاهش یافته است و آن‌ها زمان کمتری را نسبت به قبل از دوران کرونا به فعالیتهای آموزشی و مدرسه اختصاص داده‌اند و امید کمتری نسبت به آینده شغلی و تحصیلی‌شان دارند. همین مسئله باعث کاهش بهزیستی تحصیلی آن‌ها می‌شود.

در همین راستا، پژوهش‌هایی همانند قدم پور و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بین امید تحصیلی و بهزیستی تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین زینعلی و همکاران (۱۳۹۹) نیز در پژوهش خود دریافتند که با بالا رفتن سرمایه تحولی و امید به تحصیل بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز بالا می‌رود. به عبارتی امیدوار بودن یکی از راهبردهای مقابله‌ای در مواجهه با تنش‌ها و اضطراب‌ها است، به‌نحوی که دانش‌آموزان امیدوار در زندگی عامل‌ها و گذرگاه‌های بیشتری برای دنبال کردن اهداف خود دارند و هنگامی که با موانع برخورد می‌کنند، انگیزه خود را حفظ کرده و از گذرگاه‌های جانشین استفاده می‌کنند، اما زمانی که دانش‌آموزان ناامید باشند به دلیل این که عامل و گذرگاه‌های کمتری دارند در برخورد با موانع، انگیزه خود را از دست داده و دچار هیجان‌های منفی می‌شوند در نتیجه بهزیستی تحصیلی در آن‌ها کاهش می‌یابد.

در مجموع بر اساس آنچه بیان شد، اثرات و پیامدهای مختلفی که بیماری کرونا داشته، سبب شده است تا نیاز بررسی پیامدهای این بیماری ضروری باشد (Gao et al., 2020; Ho و همکاران, 2020, Ustun, 2020; Wang et al., 2020). همچنین بیشتر مطالعاتی که در این حوزه صورت گرفته است بر روی

اجتماعی زندگی انسان‌ها نیز تأثیرگذار بوده (Esteves et al., 2021)؛ چنانکه این بیماری و پیامدهای آن سبب بروز مشکلات اجتماعی، روانی و رفتاری مختلفی در افراد مانند اضطراب، انگ‌زنی، خشم، پرخاشگری، ترس و هراس از بیماری، و انزوای اجتماعی در افراد شد (Dong & Bouey, 2020; Zhou, 2020; Shigemura, Ursano et al., 2020).

تهدید و خطری که این بیماری در حوزه‌های مختلف زندگی افراد داشته است، سبب شکل‌گیری اضطراب مرتبط با کرونا گشته است (Li et al., 2020; Mahir et al., 2020; Cuneyt et al., 2020). مشخص است که اضطراب احساس ناآرامی و نگرانی است و به‌عنوان واکنش بیش‌ازحد به موقعیتی که از نظر ذهنی تهدیدآمیز تلقی می‌شود در نظر گرفته می‌شود. بر این اساس اضطراب کرونا، احساس نگرانی و ناآرامی است که در پاسخ به موقعیت و بیماری کرونا در افراد رخ می‌دهد که با واکنش‌های احتمالی جسمانی، روانی و اجتماعی همراه است (Ustun, 2020; Cuneyt et al., 2020; Lei et al., 2020; Cénat et al., 2020). افزایش بیماری کووید ۱۹ با کاهش سلامتی حوزه‌های مختلف روان‌شناختی، فردی و اجتماعی، و بهزیستی افراد همراه بوده است (Dong & Bouey, 2020; Zhou, 2020; Shigemura et al., 2020). همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد، بهزیستی روان‌شناختی مفهومی است که جنبه‌های زندگی سالم شامل جنبه‌های روان‌شناختی، اقتصادی، جسمی و دیگر حیطه‌ها را در برمی‌گیرد (Renshaw et al., 2015).

از سوی دیگر، امید تحصیلی از متغیرهایی است که هم بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Bryce et al., 2020; Aydin et al.)؛ قدم پور و همکاران (۱۳۹۷) و هم تحت تأثیر اضطراب ناشی از بیماری‌های همه‌گیر مانند سارس^۱ (Loh et al., 2006) و کرونا قرار دارد. ترس و اضطرابی که بیماری‌های همه‌گیر مانند کووید ۱۹ به همراه داشته است سبب کاهش امید و معنا در افراد شده است (Karatas & Tagay, 2021). اضطراب ناشی از شیوع بیماری کرونا سبب کاهش امید و اطمینان دانشجویان و دانش‌آموزان به آینده تحصیلی و شغلی‌شان شده است (Byrnes et al., 2020). در رویکرد Snyder (1996) امید شامل مؤلفه‌های

همیشه = ۳) نمره‌گذاری می‌شود؛ بنابراین بیشترین و کمترین نمره‌ای که فرد در این پرسشنامه کسب می‌کند بین ۰ تا ۵۴ است. نمرات بالاتر نشان‌دهنده سطح بالاتری از اضطراب و نمرات پایین‌تر نشان‌دهنده سطح پایین‌تری از اضطراب بیماری کرونا و ویروس است. پایایی این ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای عامل اول ۰/۸۷۹ و برای عامل دوم ۰/۸۶۱ و برای کل پرسشنامه ۰/۹۱۹ بود (علی‌پور و همکاران، ۱۳۹۸).

مقیاس امید به تحصیل (AHS): این مقیاس در سال ۱۳۹۵ توسط خرمایی و کمری در ایران طراحی شده است این پرسشنامه دارای ۲۷ سؤال و چهار زیر مقیاس به نام‌های امید به کسب فرصت‌ها، امید به کسب مهارت‌های زندگی، امید به سودمندی و امید به کسب شایستگی است. در پژوهش انجام شده توسط خرمایی و کمری (۱۳۹۵)، نتایج تحلیل عاملی اکتشافی به روش مؤلفه‌های اصلی همراه با چرخش واریماکس نشان‌دهنده وجود ۴ مؤلفه امید به تحصیل بود که به ترتیب امید به کسب فرصت‌ها، امید به کسب مهارت‌های زندگی، امید به سودمندی مدرسه و امید به کسب شایستگی نام‌گذاری شدند. این پرسشنامه دارای مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت است (کاملاً موافقم، موافقم، نه موافقم و نه مخالفم، مخالفم و کاملاً مخالفم) و نمره بالاتر در مقیاس نشان‌دهنده امید تحصیلی بالاتر است. در این پرسشنامه سؤالات ۶-۹-۱۰-۱۱-۱۳-۲۱-۲۴-۲۷ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. چهار مؤلفه امید به تحصیل ۵۸ درصد واریانس کل نمونه را تبیین کردند. به منظور سنجش پایایی مقیاس از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس امید به کسب فرصت‌ها ۰/۹۰، امید به سودمندی ۰/۸۰، امید به کسب شایستگی ۰/۷۶ و ضریب آلفای کرونباخ کل مقیاس امید به تحصیل نیز ۰/۹۴ به دست آمد.

پرسشنامه استاندارد بهزیستی تحصیلی^۳: این مقیاس توسط پترینن و همکاران در سال ۲۰۱۴ تدوین شد. این پرسشنامه دارای یازده ماده و تک‌بعدی است، تک مؤلفه‌ای بوده و با یک مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) بهزیستی تحصیلی را می‌سنجد. نمره بالاتر در این مقیاس

دانشجویان تمرکز داشته‌اند و کمتر مطالعه‌ای به بررسی دانش‌آموزان پرداخته است. با توجه به اهمیت و نقش دانش‌آموزان در هر جامعه‌ای؛ مسائل و مشکلاتی که مدارس و دانش‌آموزان با بازگشایی مدارس با آن روبه‌رو خواهند بود؛ اهمیت و ضرورت شناخت مدارس و نظام‌های آموزشی از این مسائل، این پژوهش ضرورت اجرایی پیدا کرده است؛ بنابراین با توجه به آنچه گفته شد، سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا امید تحصیلی در رابطه بین اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی نقش میانجی دارد؟

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و بر اساس نحوه گردآوری داده‌ها، روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه شهر ارومیه در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بودند که بر اساس آمار رسمی آموزش و پرورش شهرستان ارومیه حدوداً ۲۰۰۰۰ نفر می‌باشند. نمونه پژوهش ۴۰۰ نفر از دانش‌آموزان است که بر اساس جدول مورگان و به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب، به این صورت که ابتدا از بین دو ناحیه آموزش و پرورش شهر ارومیه ناحیه ۲ انتخاب شد. این ناحیه دارای ۳ منطقه است که از هر منطقه یک مدرسه به صورت تصادفی انتخاب و از بین دانش‌آموزان این مدارس به صورت تصادفی ۴۰۰ نفر گزینش شد و با هماهنگی مدیران مدارس لینک پرسشنامه‌ها برای دانش‌آموزان ارسال گردید. جهت جمع‌آوری داده‌ها از سه پرسشنامه، مقیاس اضطراب کرونا و ویروس (CDAS)، مقیاس امید به تحصیل (AHS) و پرسشنامه استاندارد بهزیستی تحصیلی Petrinen و همکاران (2014) استفاده شده است.

مقیاس اضطراب کرونا و ویروس (CDAS^۱) این مقیاس در سال ۱۳۹۸ توسط علی‌پور و همکاران درس آل ۱۳۹۸ تدوین شده است نسخه نهایی این ابزار دارای ۱۸ گویه و ۲ مؤلفه است. گویه‌های ۱ تا ۹ علائم روانی و گویه‌های ۱۰ تا ۱۸ علائم جسمانی را می‌سنجند. این ابزار در طیف ۴ درجه‌ای لیکرت (هرگز = ۰، گاهی اوقات = ۱، بیشتر اوقات = ۲،

کرونا (مقدار آزمون $0/057$ ، $P = 0/200$) بهزیستی تحصیلی (مقدار آزمون $0/051$ ، $P = 0/200$) و امید تحصیلی (مقدار آزمون $0/054$ ، $P = 0/200$) در بین دانش‌آموزان دارای توزیع نرمال هستند.

جدول ۱.

ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

	۱	۲	۳
۱ اضطراب کرونا			
۲ امید تحصیلی	$-0/35^{**}$		
۳ بهزیستی تحصیلی	$-0/34^{**}$	$0/41^{**}$	

* معنی‌داری در سطح $0/05$

** معناداری در سطح $0/01$

ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش در جدول شماره ۱ ارائه شده است. بر اساس نتایج جدول، ضریب همبستگی پیرسون بین اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی برابر با $-0/34$ است که نشان می‌دهد بین دو متغیر رابطه منفی معنادار وجود دارد؛ ضریب همبستگی بین اضطراب کرونا و امید تحصیلی برابر با $-0/35$ است، که نشان می‌دهد رابطه بین دو متغیر منفی معنادار است. همچنین ضریب همبستگی امید تحصیلی و بهزیستی تحصیلی نیز برابر با $0/41$ است که نشان‌دهنده رابطه مثبت معنادار بین دو متغیر است.

نشان‌دهنده بهزیستی تحصیلی بالاتر دانش‌آموزان است (مهنا و طالع پسند، ۱۳۹۵). در پژوهش مهنا و طالع پسند (۱۳۹۵) پایایی پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ $0/70$ دست آمده است.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی، استنباطی و مدل معادلات ساختاری (SEM) با نرم‌افزارهای Lisrel 8.8.1 و Spss23 استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت شناختی نشان می‌دهد $14/8$ درصد پاسخگویان ۱۳ سال، $23/5$ درصد ۱۴ سال، $29/5$ درصد ۱۵ سال، $20/3$ درصد ۱۶ سال، $7/0$ درصد ۱۷ سال و $2/8$ درصد ۱۸ سال و $2/3$ درصد بالاتر از ۱۸ سال بودند. 43 درصد از پاسخگویان پسر و 57 درصد از پاسخگویان دختر بودند. $21/5$ درصد از پاسخگویان هفتم، $22/8$ درصد هشتم، $41/0$ درصد نهم، $6/8$ درصد دهم، 4 درصد یازدهم و 4 درصد دوازدهم بودند. میانگین اضطراب کرونا در بین پاسخگویان برابر با $14/60$ ، میانگین امید تحصیلی $91/97$ و میانگین بهزیستی تحصیلی $14/60$ بود.

بررسی توزیع نرمال داده‌ها با استفاده از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نشان می‌دهند متغیرهای اضطراب

جدول ۲.

ضرایب استاندارد مسیرهای مدل پژوهش

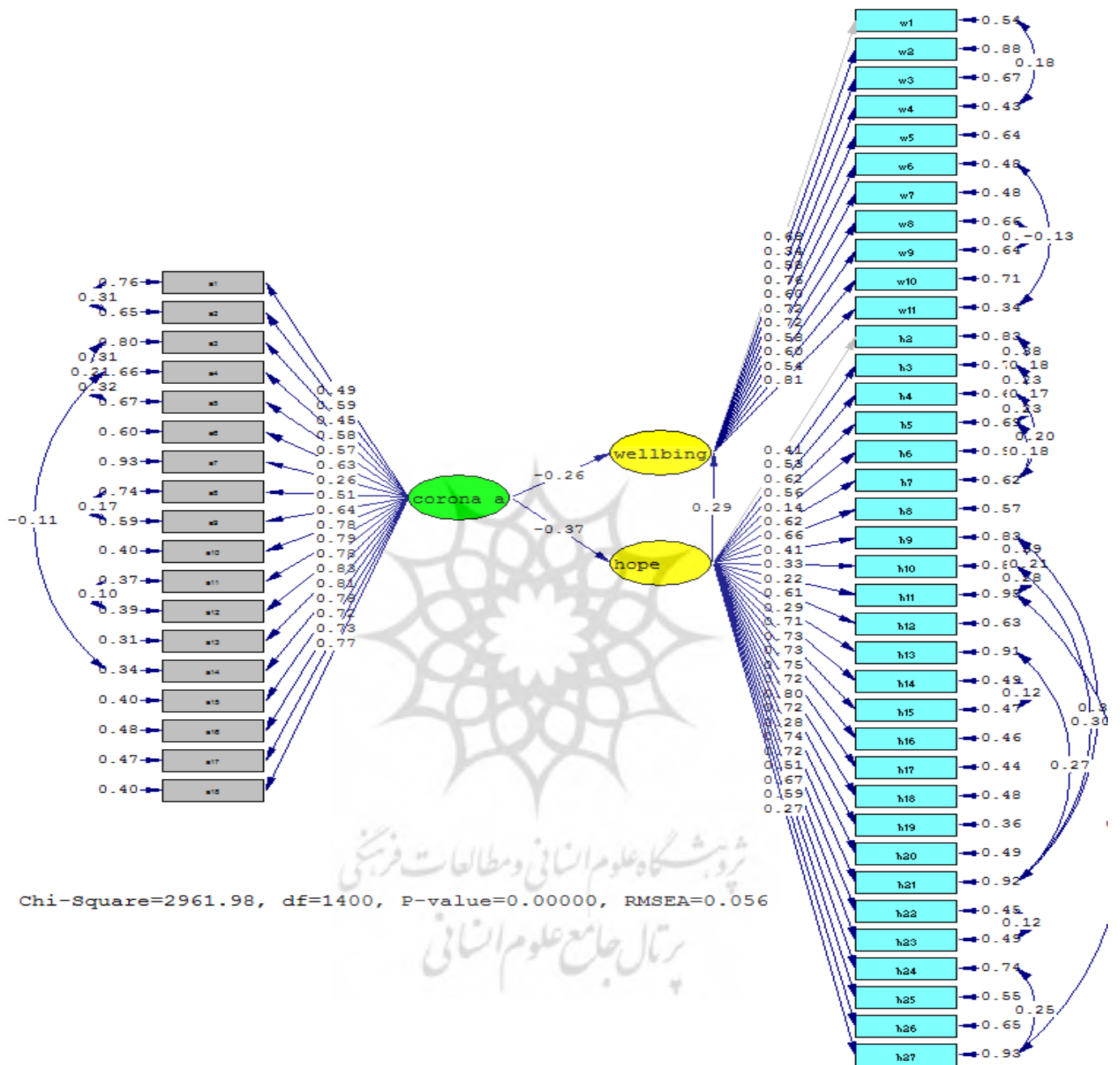
مقدار استاندارد	مقدار t	ضریب تعیین
$-0/23$	$-4/44$	$0/21$
$0/24$	$4/23$	
$-0/41$	$-5/26$	$0/14$

$-0/41$ - رابطه منفی و معناداری با امید تحصیلی دارد و قادر به تبیین 14 درصد از تغییرات امید تحصیلی است. بر اساس نتایج جدول ضرایب مسیر و مدل‌های مسیر ارائه شده، اضطراب کرونا به‌طور مستقیم سبب کاهش بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان می‌گردد و به‌طور غیرمستقیم با کاهش امید تحصیلی نیز بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان را کاهش می‌دهد.

بر اساس مدل پژوهش در جدول ۲، ضرایب تعیین مسیرهای مدل ارائه شده است. بر اساس ضرایب مسیر مدل، ضریب اضطراب کرونا $-0/23$ است که منفی و معنادار است؛ رابطه بین اضطراب کرونا با امید تحصیلی با ضریب استاندارد $0/24$ است که مثبت و معنادار است؛ بر اساس مدل این دو متغیر قادر به تبیین 21 درصد از تغییرات بهزیستی تحصیلی در بین دانش‌آموزان هستند. اضطراب کرونا با ضریب استاندارد

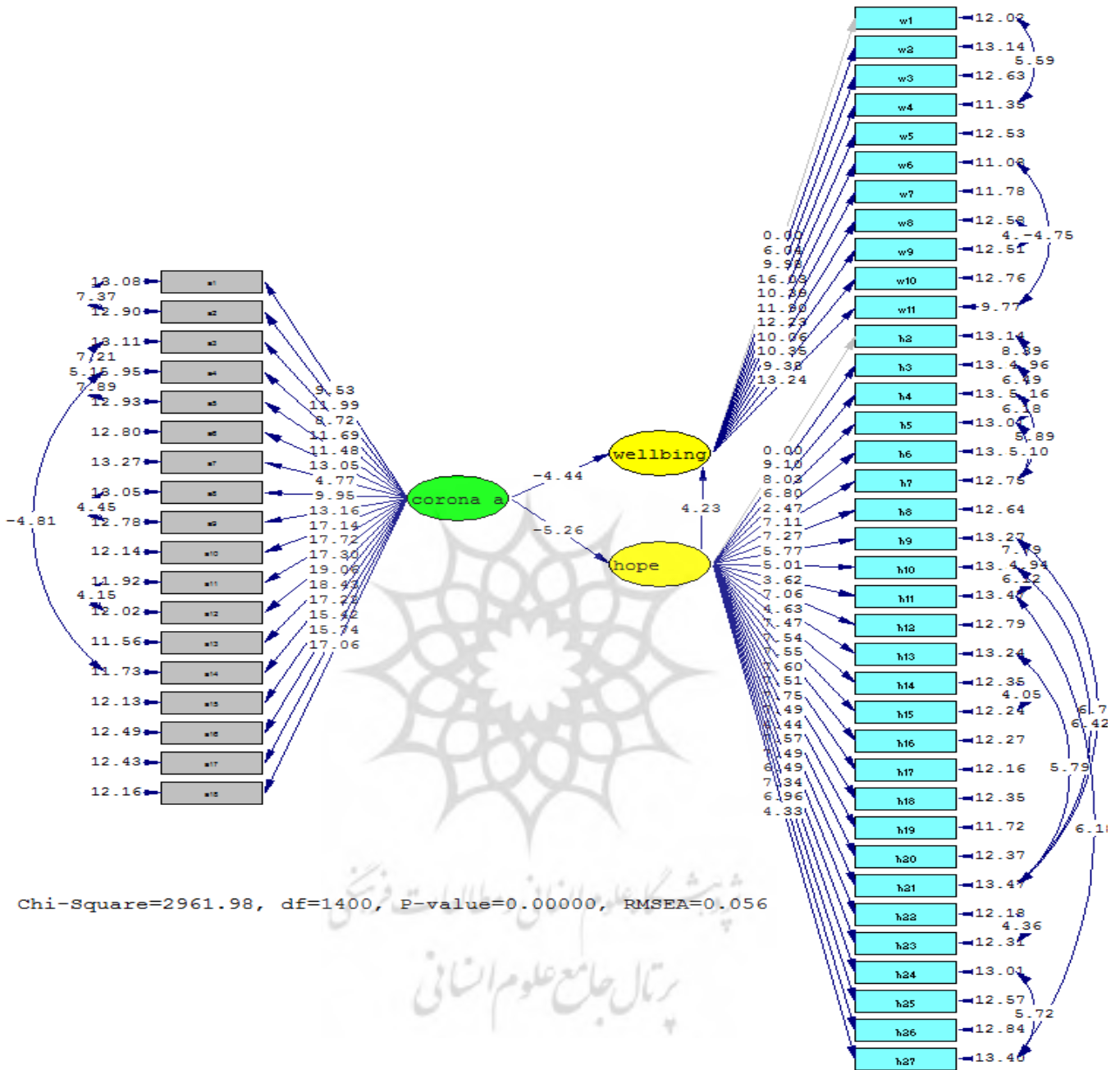
شکل ۱.

ضرایب استاندارد بین اضطراب کرونا، امید تحصیلی و بهزیستی تحصیلی



شکل ۲.

مقدار t ضرایب استاندارد اضطراب کرونا، امید تحصیلی و بهزیستی تحصیلی



در ادامه، شاخص‌های برازش مدل نشان‌دهنده مطلوب بودن مدل می‌باشند (جدول ۳).

جدول ۳.

شاخص‌های برازش مدل پژوهش

نام شاخص	اختصار	مدل اولیه
سطح تحت پوشش کای اسکور		۰/۰۰۱
شاخص نیکویی برازش	GFI	۰/۷۷
شاخص نیکویی برازش اصلاح‌شده	AGFI	۰/۷۴

نام شاخص	اختصار	مدل اولیه
شاخص برازش هنجار شده	NFI	۰/۹۳
شاخص برازش مقتصد هنجار شده	PNFI	۰/۸۸
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	۰/۰۵۶

شاخص‌های برازش در جدول ۳ ارائه شده‌اند. با توجه به نتایج جدول فوق که شاخص‌های برازندگی مدل مربوط به فرضیه پژوهش را به‌طور خلاصه نشان می‌دهد، می‌توان نتیجه گرفت که اکثر شاخص‌ها در سطح مطلوبی قرار داشته و مدل

کرونا نیز با مشکلاتی همانند از دست دادن اهداف شغلی و تحصیلی روبه‌رو هستند و امید تحصیلی‌شان کاهش پیدا می‌کند. Rea و همکاران (2021) نشان دادند دانش‌آموزان در زمان کرونا از توانایی خود در شناخت تخصص‌های موردعلاقه و اعتمادبه‌نفس خود در تبدیل شدن به یک پزشک با صلاحیت ابراز نگرانی کردند. Byrnes و همکاران (2020) نیز نشان می‌دهند شیوع بیماری کرونا سبب کاهش اعتمادبه‌نفس دانشجویان پزشکی و کاهش اطمینان به آینده شغلی و تحصیلی‌شان شده است.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت، اضطراب کرونا و پیامدهای ناشی از آن، سبب شده است تا اهداف تحصیلی، مسیرها و عاملیت دانش‌آموزان در محیط آموزشی تحت تأثیر قرار گیرد. اضطراب کرونا باعث شکل‌گیری ابهام و عدم اطمینان دانش‌آموزان در مورد آینده تحصیلی شده است به‌گونه‌ای که زمان کمتری را صرف فعالیت‌های تحصیلی و درس خواندن کنند، در نتیجه این ابهام ناشی از اضطراب کرونا، پرداختن کمتر به فعالیت‌های درسی و عدم تلاش برای موفقیت را ایجاد کرده و نهایتاً امیدواری تحصیلی را در دانش‌آموزان پائین آورده است. کووید ۱۹ و تجربه اضطراب ناشی از آن سبب شده است تا دانش‌آموزان اهداف آموزشی و مسیرهای دستیابی به آن را دشوار ببینند، که با کاهش عاملیت، مشارکت و درگیری دانش‌آموزان در فعالیت‌های آموزشی همراه است و در نتیجه امید تحصیلی را پائین آورده است و این کاهش امیدواری به تحصیل، بهزیستی تحصیلی آن‌ها را با کاهش روبرو کرده است. اضطراب کرونا مانند تمام اضطراب‌های دیگر سلامت روان دانش‌آموزان را به مخاطره می‌اندازد و منجر به کاهش قدرت تحمل دشواری‌های تحصیلی و عدم باور به کنار آمدن با شرایط سخت تحصیل در دوره کرونا می‌شود و در نتیجه امید تحصیلی را در آن‌ها کاهش می‌دهد و همین مسئله یعنی نداشتن امید به موفقیت در امور تحصیلی، بهزیستی تحصیلی آن‌ها را کاهش داده است.

سرعت انتقال این بیماری، همه‌گیری و پیامدهای این بیماری بر حوزه آموزش تأثیرگذار بوده است و سبب تعطیلی مدارس، دور شدن دانش‌آموزان از مدرسه و شروع آموزش‌های مجازی شده است (Kickbusch & Leung,

محاسبه شده بر اساس داده‌های مشاهده‌شده از برازش قابل‌قبولی برخوردار است. در پژوهش حاضر مقدار مجذور کای (برابر با ۰/۰۰۱) معنادار بود. مقدار جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) مدل نیز برابر با ۰/۰۵۶ بود که بیانگر برازش الگوی ارائه شده است. همچنین مقدار شاخص نیکویی برازش (GFI) در پژوهش حاضر برابر ۰/۷۷ بود که این شاخص نیز بیانگر برازش مدل نهایی پژوهش است. در مورد شاخص نیکویی برازش تعدیل‌شده (AGFI) نیز مشخص شد که برابر با ۰/۷۴ بود. شاخص بنتلر-بونت یا شاخص نرم شده برازندگی (NFI) نیز با ۰/۹۳ قابل‌قبول بود. در مجموع برازش این شاخص‌ها نشانگر برازش یا تناسب مدل پژوهش با داده‌ها است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان با میانجیگری امید تحصیلی بود. نتایج نشان داد که اضطراب کرونا با کاهش امید تحصیلی دانش‌آموزان همراه بود و همچنین کاهش امید تحصیلی نیز با کاهش بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان همراه است و امید تحصیلی نقش میانجیگری بین اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی را داشته است.

یافته‌های به دست آمده با مطالعات قدم‌پور و همکاران (Harries et al, (2020), Bryce et al, (2020) Bao, (۱۳۹۷)، (2020), Rea, Lilly & Rohit, (2021), Byrnes & et al, (2020) همسو است. قدم‌پور و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود نشان می‌دهند امید تحصیلی بر بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر است و Harries و همکاران (2020) نیز در پژوهش خود دریافتند شیوه‌های آموزش آنلاین در دوره کووید ۱۹، سبب افزایش استرس و اضطراب در بین دانشجویان شده است و آنان این شیوه آموزشی را برای دستیابی به اهداف شغلی و تحصیلی‌شان نامناسب می‌دانند و با کاهش امید تحصیلی و شغلی روبه‌رو هستند. Bryce و همکاران (2020) نیز در پژوهش خود نشان می‌دهند که امید نوجوانان عملکرد تحصیلی و بهزیستی آنان را بهبود می‌بخشد. بر اساس پژوهش Bao (2020) دانشجویان چینی در زمان

روبه‌رو شوند که در نهایت منجر به کاهش بهزیستی تحصیلی در آن‌ها شده است.

بر اساس رویکرد Snyder (1996) امید در حوزه تحصیلی سبب می‌شود تا دانش‌آموز اهداف خود را تعیین کند، راهکارهای دستیابی به آن اهداف را بسازد و انگیزه لازم را برای اجرای این اهداف در طول مسیر به دست آورد. این در حالی است که بر اساس پژوهش‌هایی همانند Wang و همکاران (2020)، بیماری کرونا و اضطراب ناشی از آن تأثرات بالقوه‌ای بر پیشرفت تحصیلی و دستیابی به اهداف تحصیلی در بین دانش‌آموزان داشته است؛ که منجر به پایین آمدن امید تحصیلی می‌شود و بهزیستی تحصیلی آن‌ها را کاهش می‌دهد.

همچنین داشتن اضطراب کرونا در دانش‌آموزان باعث کاهش تعامل مناسب آن‌ها با مدرسه و آموزش نیز شده است که زمینه‌ساز سطوح بالاتری از استرس، اضطراب و افسردگی در آن‌ها است که با کاهش امید به آینده تحصیلی و شغلی، سبب کاهش بهزیستی آنان در محیط آموزشی می‌گردد، چراکه آنان خود را قادر به دستیابی به اهداف آموزشی از طریق شیوه‌های معمول نمی‌بینند. اضطراب ناشی از بیماری کرونا همچنین سبب شده است تا مسیرهای دستیابی به اهداف آموزشی نیز با دشواری همراه باشد (Harries et al., 2020; Gralinski & Menachery, 2020; Ho et al., 2020) در نتیجه امید تحصیلی کاهش می‌یابد.

بر اساس نتایج، مشخص شد که اضطراب بالای کرونا با کاهش امید تحصیلی و سپس کاهش بهزیستی تحصیلی همراه خواهد بود، با توجه به این یافته پیشنهاد می‌شود، توسط مشاورین و روان‌شناسان مدارس، دانش‌آموزانی که دارای اضطراب کرونا هستند شناسایی شده و اقدامات حمایتی و درمانی برای آن‌ها لحاظ گردد. پیشنهاد می‌شود که در ایام کرونا مهارت‌های مدیریت اضطراب و افزایش امیدواری در برنامه درسی دانش‌آموزان گنجانده شود و همچنین تمهیداتی جهت آموزش خانواده‌ها برای به‌کارگیری تکنیک‌های کاهش اضطراب و افزایش امیدواری فرزندانشان اتخاذ شود. همچنین پیشنهاد می‌شود، سیاست‌گذاری‌هایی برای تقویت صلاحیت حرفه‌ای روان‌شناسان تربیتی، مدرسه و سلامت، برای مداخله

(2020). قرار گرفتن آن‌ها در سیستم آموزشی که تجربه چندانی در آن نداشتند، و عدم اطمینان از روند آموزش در این سیستم زمینه‌ساز اضطراب یادگیری می‌شود (Ustun, 2020; Wang et al., 2020)، در این شرایط دانش‌آموزانی که اضطراب کرونای بالایی نیز دارند، در این موقعیت‌های اضطراب‌زای آموزشی و تحصیلی ناشی از شرایط کرونا از راهبرد مقابله‌ای ضعیف‌تری نیز استفاده می‌کنند و بالطبع موفقیت آن‌ها کمتر خواهد شد، در نتیجه امید تحصیلی در آن‌ها کاهش می‌یابد و بهزیستی تحصیلی کمتر خواهد شد. در واقع امید داشتن خود یک راهبرد مقابله‌ای مؤثر در مواجهه با تنش‌ها است، به‌نحوی که دانش‌آموزان امیدوار در زندگی عامل‌ها و گذرگاه‌های بیشتری برای دنبال کردن اهداف خود دارند و هنگامی که با موانع برخورد می‌کنند، انگیزه خود را حفظ کرده و از گذرگاه‌های جانشین استفاده می‌کنند، اما دانش‌آموزان ناامید به دلیل این‌که عامل و گذرگاه‌های کمتری دارند در برخورد با موانع، انگیزه خود را از دست داده و دچار هیجان‌های منفی می‌شوند. به عبارتی دانش‌آموزان دارای اضطراب کرونای پائین، که امیدواری تحصیلی بیشتری دارند از انگیزش زیادی برای پیشرفت برخوردار هستند و شرایط و اضطراب کرونا را چالشی در نظر می‌گیرند که قابل حل است، در نتیجه عوامل زمینه‌ساز بهزیستی تحصیلی در آن‌ها به مخاطره نمی‌افتد.

در شرایط کرونا دانش‌آموزان مجبور بودند تا به سرعت با تغییر از کلاس‌ها و فعالیت‌های حضوری با کلاس‌های آنلاین و غیرحضوری سازگار شوند (Rea et al., 2021)، دانش‌آموزانی که اضطراب کرونا دارند، به علت اضطراب، به‌سادگی با این شرایط سازگار نخواهند شد، به همین دلیل امید آن‌ها به موفقیت تحصیلی هم کاهش می‌یابد و این کاهش امید تحصیلی، بهزیستی تحصیلی آن‌ها را کاهش داده است. به عبارتی کووید ۱۹ و اضطراب ناشی از آن با تغییر سریع نظام آموزشی سبب شده است تا دانش‌آموزان با تجربه دشواری یادگیری و آموزش در شیوه جدید آموزشی و فقدان مهارت‌های لازم (Gralinski & Menachery, 2020)، عدم اطمینان از روند آموزش (Ustun, 2020)، از دست دادن اهداف شغلی و تحصیلی (Bao, 2020)، تخریب امید و آرزوهای تحصیلی (Loh et al., 2006; Harries et al., 2020)

قدم پور، ع.، حیدریانی، ل.، برزگر بفرویی، م.، و دهقان منشادی، م. (۱۳۹۷). بررسی نقش امید تحصیلی و حمایت عاطفی ادراک شده در پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی. *مجله پژوهش در آموزش علوم پزشکی*، ۱۰ (۳)، ۴۷-۵۷.

مهنا، س.، و طالع پسند، س. (۱۳۹۵). رابطه بین حمایت‌های محیطی و خودآگاهی هیجانی با درگیری تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی تحصیلی. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*، ۱۶ (۴)، ۳۱-۴۲.

References

- Alipour, A., Ghadami, A., Alipour, Z., & Abdollahzadeh, H. (2020). Preliminary validation of the Corona Disease Anxiety Scale (CDAS) in the Iranian sample. *QUARTERLY JOURNAL OF HEALTH PSYCHOLOGY*, 8(32), 163-175. doi: 10.30473/hpj.2020.52023.4756. [In Persian]
- Aydin, B., Sari, S. V., & Şahin, M. (2015). Parental acceptance/involvement, self-esteem and academic achievement: The role of hope as a mediator. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 3(4), 37-48. DOI:10.30703/CIJE.321356.
- Bao, W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Hum Behav & Emerg Tech*, 2, 113-115. <https://doi.org/10.1002/hbe2.191>.
- Belfi, B., Goos, M., Fraine, B. D., & Damme, J. V. (2012). The effect of class composition by gender and ability on secondary school students school well-being and academic self-concept: A literature review. *Journal Educational Research Review*; 7 (1), 62-74. doi.org/10.1016/j.edurev.2011.09.002
- Byrnes, Y. M., Civantos, A. M., Go, B. C., et al. (2020). Effect of the COVID-19 pandemic on medical student career perceptions: a national survey study. *Med Educ Online*, 25(1), 1798088. DOI: 10.1080/10872981.2020.1798088
- Bryce, C. I., Alexander, B. L., Fraser, A. M., & Fabes, R. A. (2020). Dimensions of hope in adolescence: Relations to academic functioning and well-being. *Psychol Schs*; 57, 171-190. <https://doi.org/10.1002/pits.22311>
- Cénat, J. M., Dalexis, R. D., Guerrier, M., Noorishad, P. G., Derivois, D., Bukaka, J., Birangui, J. P., Adansikou, K., Clorméus, L. A., Kokou-Kpolou, C. K., Ndengeyingoma, A., Sezibera, V., Auguste, R. E., & Rousseau, C. (2021). Frequency and correlates of anxiety symptoms during the COVID-19 pandemic in low- and middle-income countries: A multinational study. *Journal of psychiatric research*, 132, 13-17. doi: 10.1016/j.psychres.2021.113714
- Cuneyt, E., Bilge, E., Ercan, D., Merve T. & Nilay K. (2020). *Measuring anxiety related to COVID-19: A Turkish validation study of the Coronavirus Anxiety Scale*, *Death Studies*. doi: 10.1080/07481187.2020.1774969

مؤثر در بحران‌های کرونا اتخاذ شود. به پژوهشگران آتی نیز پیشنهاد می‌گردد این پژوهش را بر روی دانش‌آموزان سایر مقاطع نیز اجرا کنند.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بوده است. به دلیل بیماری کووید ۱۹ و محدودیت‌های آن، پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین در اختیار پاسخگویان قرار گرفت، بررسی آمار پاسخگویان نشان داد بیشتر پاسخگویانی که پرسشنامه را رؤیت کرده بودند از پاسخگویی به آن اجتناب کرده بودند به گونه‌ای که میزان پاسخگویی در بین بازدیدکنندگان در حدود ۳۰ درصد بود. همچنین این پژوهش در تعمیم نتایج به دانش‌آموزان مقاطع پایین‌تر و بالاتر دارای محدودیت است.

سپاسگزاری

از تمامی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش حاضر و سازمان آموزش پرورش تقدیر و تشکر می‌گردد.

تعارض منافع

مطالعه حاضر هیچ‌گونه تعارض منافع ندارد.

منابع

- حسن پور، ع.، سلطانی، ا.، زین‌الدینی میمند، ز. و منظری توکلی، ع. (۱۳۹۹). پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی براساس استرس تحصیلی و ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۱۲۰ (۱۰).
- خرمایی، ف.، و کمری، س. (۱۳۹۵). ساخت و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس امید به تحصیل. *دوفصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری*، ۵ (۸).
- زینعلی، ش.، اکبری، ب.، صادقی، ع.، و مقتدر، لیلا. (۱۳۹۹). مدل ساختاری رابطه سرمایه‌های تحولی، امید به تحصیل با بهزیستی تحصیلی، بازداری رفتاری با میانجیگری پایداری تحصیلی در دانش‌آموزان داوطلب ورود به دانشگاه‌ها. *مجله سلامت اجتماعی*، ۸ (۱).
- علی پور، ا.، قدمی، ا.، علی پور، ز.، و عبدالله‌زاده، ح. (۱۳۹۸). اعتبار سنجی مقدماتی اضطراب بیماری کرونا (CDAS) در نمونه ایران. *نشریه روان‌شناسی سلامت*، ۸ (۴)، ۱۶۳-۱۷۵. doi: 10.30473/hpj.2020.52023.4756

- severity of the coronavirus disease 2019 (COVID-19) and mental health problems among the Chinese public. doi: 10.3390/ijerph17134820
- Loh, L. C., Ali, A. M., Ang, T. H., & Chelliah, A. (2006). Impact of a spreading epidemic on medical students. *The Malaysian journal of medical sciences: MJMS*, 13(2), 30–36.
- Mahir, P., Syahputra S., Aditya W., Budi Randi K., & Candra W. (2020). The Effects of Incriminating COVID-19 News on the Returning Indonesians' Anxiety. *Journal of Loss and Trauma*, 25, 8, 656-661. doi.org/10.1080/15325024.2020.1771825
- Mohanna S, & Talepasand S. (2016). The Relationship between Environmental Supports and Emotional Self-awareness with Academic Engagement: the Mediating role of Educational Well-being. *Iranian Journal of Medical Education*; 16, 31-42 [In Persian]
- Rea, M., Lilly S., & Rohit J. (2021). COVID-19 mental health consequences on medical students worldwide. *Journal of Community Hospital Internal Medicine Perspectives*, 11, 3, 296-298. doi: [10.1080/20009666.2021.1918475](https://doi.org/10.1080/20009666.2021.1918475)
- Renshaw, T. L., Long, A. C. J., & Cook, C. R. (2015). Assessing adolescents' positive psychological functioning at school: development and validation of the student subjective wellbeing questionnaire. *School Psychology Quarterly*, 30(4), 534–552. doi.org/10.1037/spq0000088
- Ryff, C. D. (2013). Psychological well-being revisited Advances in the science and practice of eudemonia. *Psychotherapy and psychosomatics*, 83(1), 10-28. doi.org/10.1159/000353263
- Samdal O, Wold B, & Bronis M. (1999). Relationship between student's perceptions of school environment, their satisfaction with school and perceived academic achievement: An international study. *Journal School Effectiveness and school Improvement*; 10 (3), 296-320.
- Shigemura J., Ursano R. J., Morganstein J. C., Kurosawa M., & Benedek D. M. (2020). Public responses to the novel 2019 coronavirus (2019-nCoV) in Japan: Mental health consequences and target populations. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 74, 281–282.
- Snyder, C.R (1996). *The Psychology of Hope*. New York, NY: Free Press.
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K. & Niemivirta, M. (2012). Achievement goal orientations and academic well-being across the transition to upper secondary education. *Learning and Individual Differences*, 22, 290–305. doi.org/10.1016/j.lindif.2012.01.002
- Ustun G. (2020). Determining depression and related factors in a society affected by COVID-19 pandemic. *The International journal of social psychiatry*, 20764020938807. Advance online publication.
- Wang C., Pan R., Wan X., Tan Y., Xu L., Ho C. S., & Ho R. C. (2020). Immediate psychological responses and associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(5), Article 1729. 10.3390/ijerph17051729
- Widlund, A., Tuominen, H., & Korhonen, J. (2018). Academic Well-Being, Mathematics Performance, Dong, L., & Bouey J. (2020). Public mental health crisis during COVID-19 pandemic, China. *Emerging Infectious Diseases*, 26(7), 1616–1618. doi: 10.3201/eid2607.200407
- Eccles, J. S. & Roeser, R. W. (2009). Schools, academic motivation, and stage environment fit. In R. M. Lerner, & L. Steinberg (Eds.), *Individual bases of adolescent development* (3rd Ed.). *Handbook of adolescent psychology*, 1, 404–434.
- Esteves, C. S., Oliveira, C. Rd & Argimon, IidL (2021). Social Distancing: Prevalence of Depressive, Anxiety, and Stress Symptoms Among Brazilian Students During the COVID-19 Pandemic. *Front. Public Health*, 8, 589966. doi: 10.3389/fpubh.2020.589966.
- Gao J., Dai J., Zheng P., Chen H., Mao Y., Chen S., & Jia Y. (2020). Mental health problems and social media exposure during COVID-19 outbreak. *PLOS ONE*, 15(4), 25-36. doi.org/10.1371/journal.pone.0231924
- Ghadampour E, Heidaryani L, Barzegar-Bafroui M, & Dehghan-Menshadi M. (2018). The Role of Academic Hope and Perceived Emotional Support in Predicting academic Welfare. *Research in Medical Education*; 10 (3), 47-57. [In Persian]
- Gralinski, L. E., & Menachery, V. D. (2020). Return of the coronavirus: 2019-nCoV. *Viruses*, 12(2), 135 -147
- Harries, A. J., Lee, C., Jones, L., Rodrigers, R. M., Davis, J., et al. (2021). Effects of the COVID-19 pandemic on medical students: a multicenter quantitative study. *BMC Med Educ*, 21(1), 13-23. doi: 10.3390/v12020135
- Hasanpour, E. Soltani, A. Zeinadini Meymand, Z. & Manzari Tavakoli, A. (2020). Predicting Academic Wellbeing Based on Academic Stress and Personality Traits. *journal of Disability Studies*: (10), 120. [In Persian]
- Ho C. S., Chee C. Y., & Ho R. C. (2020). Mental health strategies to combat the psychological impact of COVID-19 beyond paranoia and panic. *Annals of the Academy of Medicine Singapore*, 49(1), 1–6
- Karatas, Z., & Tagay, O. (2021). The relationship between resilience of the adults affected by the covid pandemic in Turkey and Covid-19 fear, meaning in life, life satisfaction, intolerance of uncertainty and hope. *Personality and Individual Differences*, 172, Article 110592. doi: 10.1016/j.paid.2020.110592
- khormae, F., & kamari, S. (2017). Construction and examine the psychometric characteristics the Academic Hope Scale. *Biquarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 5(8), 15-37. doi: 10.22084/j.psychogy.2017.9549.1284. [In Persian]
- Kickbusch I., & Leung G. (2020). Response to the emerging novel coronavirus outbreak. *BMJ*, 368, Article m406. 10.1136/bmj.m406. doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.m406>
- Lei, L., Huang, X., Zhang, S., Yang, J., Yang, L., & Xu, M. (2020). Comparison of Prevalence and Associated Factors of Anxiety and Depression Among People Affected by versus People Unaffected by Quarantine During the COVID-19 Epidemic in Southwestern China. *Medical science monitor: international medical journal of experimental and clinical research*, 26, e924609. doi: 10.12659/MSM.924609
- Li J. B., Yang A., Dou K., & Cheung R. Y. (2020). Self-control moderates the association between perceived

- psychological wellbeing and a possible mediating role of self-esteem in Chinese high school students. *J Happiness Stud*, 20(1), 283–305. doi: 10.1007/s10902-017-9948-9.
- Zeinali, Sh. Akbari, B. Sadeghi, A., & Moghtader, L. (2020). Structural Model of the Relationship between Transformational Capitals and Study Hope with Academic Welfare and Behavioral Inhibition with the Mediating Role of Academic Retention among University Volunteer Students. *Community Health*; 8 (1), 1-12. [In Persian]
- Zhou X. (2020). Psychological crisis interventions in Sichuan Province during the 2019 novel coronavirus outbreak. *Psychiatry Research*, 286, Author 112895. 10.1016/j.psychres.2020.112895.
- and Educational Aspirations in Lower Secondary Education: Changes Within a School Year. *Frontiers in psychology*, 9, 297. doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00297
- WHO. (30 May 2021). <https://covid19.who.int/>. Globally, as of 5:06pm CEST, 1 June 2021, there have been 170,426,245 confirmed cases of COVID-19, including 3,548,628 deaths, reported to WHO. As of 30 May 2021, a total of 1,579,416,705 vaccine doses have been administered.
- World Health Organization. (2020). *Mental health and psychosocial considerations during the COVID-19 outbreak*. <https://www.who.int/publications-detail/WHO-2019-nCoV-MentalHealth-2020.1>
- Xiang Z, Tan S, Kang Q, Zhang B, & Zhu L. (2019). Longitudinal effects of examination stress on

